

Xác định mục tiêu, nội dung và tiêu chí đánh giá chương trình môn học Bóng rổ ngành Giáo dục thể chất trường Đại học Thể dục Thể thao Bắc Ninh

TS. Phạm Đức Toàn ■

TÓM TẮT:

Sử dụng các phương pháp nghiên cứu khoa học thường quy và qua nghiên cứu lý luận và thực tiễn, đề tài xác định mục tiêu, nội dung và tiêu chí đánh giá chương trình môn học Bóng rổ ngành Giáo dục thể chất (GDTC) Trường Đại học Thể dục thể thao (TDTT) Bắc Ninh, nhằm bồi dưỡng nâng cao năng lực chuyên môn cho sinh viên (SV) chuyên ngành Bóng rổ. Qua đó nâng cao chất lượng Đào tạo SV chuyên ngành Bóng rổ ngành GDTC.

Từ khóa: Mục tiêu, nội dung, tiêu chí, chương trình môn học Bóng rổ, ngành Giáo dục thể chất.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Với nhu cầu thực tiễn xã hội hiện đại, sự phát triển mạnh mẽ của phong trào thể thao quần chúng với rất nhiều loại hình tập luyện và thi đấu diễn ra thường xuyên. Để các hoạt động thể thao được triển khai nhanh chóng, thuận tiện và đạt hiệu quả cao thì các trường Đào tạo đội ngũ cán bộ TDTT chuyên nghiệp có vai trò rất quan trọng. Trong thực tiễn hoạt động thể thao quần chúng, những cá nhân này vừa là thành viên chủ chốt thi đấu trong các đội thể thao, là hướng dẫn viên, huấn luyện viên, trọng tài, người tổ chức các hoạt động thể thao...Do vậy, để phát huy tốt nhất vai trò của đội ngũ cán bộ TDTT trong các hoạt động thể thao quần chúng thì việc bồi dưỡng nâng cao kỹ năng và nghiệp vụ thể thao cho họ là việc làm rất cần thiết.

Một trong những "nguồn" quan trọng để bồi dưỡng các hạt nhân thể thao quần chúng chính là những SV yêu thích và có năng khiếu thể thao đang học tập trong tại Trường Đại học TDTT Bắc Ninh. Các em SV này lựa chọn theo các chuyên ngành học khác nhau của Nhà trường. Trên cơ sở đó việc xây dựng chương trình và cách thức tổ chức các hoạt động phù hợp nhằm nâng cao trình độ thể thao cũng như nghiệp vụ cơ bản cho SV chuyên ngành Bóng rổ ngành GDTC thông qua các hoạt động chuyên môn trong Trường Đại học TDTT

ABSTRACT:

Using routine scientific research methods and through theoretical and practical research, the subject identifies the objectives, content and evaluation criteria of the Basketball course curriculum in the physical education faculty of Bac Ninh University of Physical Education and Sports in order to foster and improve professional skills for students majoring in Basketball. Thereby improving the quality of training students majoring in basketball of physical education faculty.

Keywords: Objectives, content, criteria, Basketball subject curriculum, Physical Education.

Bắc Ninh là rất thiết thực. Để công tác này đạt hiệu quả cao thì việc xác định mục tiêu, nội dung và tiêu chí đánh giá chương trình môn học là một nhiệm vụ rất quan trọng.

Trong quá trình nghiên cứu đề tài sử dụng các phương pháp sau: phân tích và tổng hợp tài liệu, phỏng vấn tọa đàm, quan sát sự phạm và toán học thống kê.

2. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

Căn cứ vào nhu cầu xã hội về chất lượng đội ngũ cán bộ TDTT chuyên ngành Bóng rổ và chương trình môn học Bóng rổ ngành GDTC Trường Đại học TDTT Bắc Ninh, đề tài xác định mục tiêu, nội dung và tiêu chí đánh giá chương trình môn học qua các mặt sau.

2.1. Xác định mục tiêu của chương trình môn học Bóng rổ ngành GDTC

Từ kết quả nghiên cứu nhu cầu của xã hội và của người học cho biết chương trình cần phát triển những năng lực cụ thể gì cho SV chuyên ngành, là căn cứ xác định những nội dung cụ thể của chương trình môn học Bóng rổ ngành GDTC. Trên cơ sở đó, xác định mục tiêu và nội dung của chương trình môn học Bóng rổ ngành GDTC với các nội dung như sau:

* Về kiến thức: Có hiểu biết cơ bản về lĩnh vực TDTT (lý luận và phương pháp TDTT, Y sinh học

TDDT...); Có kiến thức cơ bản về môn thể thao chuyên ngành (Kỹ chiến thuật cơ bản; Luật thi đấu; Phương pháp trọng tài; Phương pháp tổ chức các hoạt động tập luyện, thi đấu....cấp độ thể thao quần chúng).

* Về kỹ năng: Đạt trình độ thể lực chung theo lứa tuổi; Có trình độ nhất định về thể lực chuyên môn; Có khả năng thực hiện những kỹ chiến thuật cơ bản; Có khả năng tham gia thi đấu ở cấp phong trào; Có kỹ năng cơ bản xử lý ban đầu những chấn thương thường gặp trong thể thao; Thực hiện được ít nhất một trong các nghiệp vụ về trọng tài, tổ chức thi đấu, tổ chức và hướng dẫn tập luyện...(cấp phong trào).

* Về thái độ: Có ý thức tuyên truyền, hướng dẫn mọi người thực hiện đúng các nguyên tắc cơ bản khi tham gia các hoạt động thể thao; Có trách nhiệm (với tư cách là hạt nhân thể thao) phát triển các hoạt động thể thao trong cộng đồng.

Tiến hành tham khảo ý kiến chuyên gia về những mục tiêu đã xây dựng. Đối tượng hỏi ý kiến gồm: Các chuyên gia, nhà chuyên môn trong Trường Đại học TDDT Bắc Ninh. Số người được hỏi là 11. Kết quả thể hiện qua bảng 1.

Qua bảng 1 cho thấy: Tất cả các mục tiêu mà đề tài lựa chọn ban đầu đều được đa số chuyên gia tán thành. Các tiêu chí đều được 72.72% đến 90.90% số người trả lời "đồng ý". Cụ thể như sau:

- Về mặt kiến thức (nội dung 1 và 2): Có lần lượt là 81.82% và 90.90% số người "đồng ý"; 9.1% và 18.18% còn thấy "phân vân" Không có ai "không đồng ý";

- Về mặt kỹ năng (nội dung 3, 4, 5 và 6): Lần lượt có 90.90%, 81.82%, 72.72% và 81.82% số người "đồng

ý"; 9.1%, 18.18%, 27.27% và 18.18% số người được hỏi "phân vân" với các nội dung này; Không có ai "không đồng ý".

- Về mặt thái độ (nội dung 7 và 8): Cả hai nội dung này đều có 72.72% số người "đồng ý"; và 18.18% "phân vân"; Ở hai nội dung ở mặt này thì có lần lượt 9.1% (1 người) "không đồng ý" với các nội dung này.

2.2. Xác định nội dung của chương trình môn học Bóng rổ ngành GDTC

Căn cứ vào các mục tiêu của chương trình môn học Bóng rổ ngành GDTC đã xác định, về khối lượng kiến thức trong nội dung chương trình môn học gồm 9 nội dung cơ bản cùng với 29 nội dung chi tiết và yêu cầu kèm theo. Ý kiến đánh giá được thể hiện qua bảng 2 .

Qua bảng 2 cho thấy: Về khối lượng kiến thức trong nội dung chương trình môn học Bóng rổ ngành GDTC nhận được sự tán thành cao với tỷ lệ số người "đồng ý" từ 82% đến 100% "Phân vân" từ 9% đến 18%; Đặc biệt không có ai "không đồng ý" với những nội dung mà đề tài đưa ra. Kết quả này cho thấy 9 nội dung cơ bản cùng với 29 nội dung chi tiết và yêu cầu kèm theo đối với nội dung chương trình môn học Bóng rổ ngành GDTC đã đủ cơ sở khoa học ứng dụng trong thực tiễn cho đối tượng nghiên cứu.

2.3. Xác định tiêu chí đánh giá người học của chương trình môn học Bóng rổ ngành GDTC

Căn cứ vào mục tiêu và nội dung chương trình môn học Bóng rổ ngành GDTC đã xác định, nội dung đánh giá gồm 5 mặt năng lực với các tiêu chí đánh giá cụ thể dưới đây:

Bảng 1. Ý kiến của chuyên gia về mục tiêu của mục tiêu chương trình môn học Bóng rổ đối mới (n = 11)

TT	Nội dung mục tiêu của chương trình	Đồng ý		Phân vân		Không đồng ý	
		n	%	n	%	n	%
1	Có hiểu biết sơ lược về TDDT (Lý luận và phương pháp TDDT, Y sinh học TDDT....)	9	81.82	2	18.18	0	0
2	Có kiến thức cơ bản về môn thể thao chuyên ngành (kỹ chiến thuật; Luật; Phương pháp trọng tài; Phương pháp tổ chức các hoạt động	10	90.90	1	9.1%	0	0
3	Đạt trình độ thể lực chung theo lứa tuổi; Có trình độ nhất định về thể lực chuyên môn	10	90.90	1	9.1	0	0
4	Có khả năng thực hiện những hành động kỹ chiến thuật cơ bản; Có khả năng tham gia cơ sở ở cấp độ phong trào	9	81.82	2	18.18	0	0
5	Có kỹ năng cơ bản để xử lý ban đầu những chấn thương thường gặp trong thể thao	8	72.72	3	27.27	0	0
6	Có khả năng thực hiện ít nhất một trong các nghiệp vụ về trọng tài, tổ chức thi đấu, hướng dẫn tập luyện...(các phong trào)	9	81.82	2	19.19	0	0
7	Có ý thức tuyên truyền, hướng dẫn mọi người thực hiện đúng các nguyên tắc cơ bản khi tham gia các hoạt động thể thao	8	72.72	2	18.18	1	9.1
8	Có trách nhiệm (với tư cách là hạt nhân thể thao) phát triển thể thao trong cộng đồng	8	72.72	2	18.18	1	9.1

- Trình độ thể lực chung: Sử dụng 4/6 test gồm: Bật xa tại chỗ; Chạy 30m XPC; Chạy con thoi 4x10m; Chạy tụt sức 5 phút (theo Quy định về việc đánh giá, xếp loại thể lực HS, SV của Bộ GD - ĐT);

- Kỹ thuật cơ bản và thể lực chuyên môn: Xây dựng theo từng học phần cụ thể;

- Năng lực tổ chức hoạt động tập luyện: Đánh giá thông qua khả năng xây dựng kế hoạch và nội dung tập

luyện (theo thang điểm 10).

- Năng lực tổ chức thi đấu môn thể thao chuyên ngành được đánh giá qua 2 tiêu chí: Khả năng soạn thảo điều lệ các giải thi đấu thể thao (thang điểm 10); Khả năng sắp xếp lịch thi đấu và tổng hợp kết quả thi đấu (thang điểm 10);

- Năng lực trọng tài trong thi đấu môn thể thao chuyên ngành được đánh giá qua 2 tiêu chí: Khả năng

Bảng 2. Ý kiến đánh giá của các cán bộ quản lý, chuyên gia về khối lượng kiến thức trong nội dung chương trình môn học Bóng rổ ngành GDTC (n = 11)

T T	Nội dung cơ bản	Nội dung mục tiêu của chương trình	Đồng ý		Phân vân		Không đồng ý	
			n	%	n	%	n	%
1	Kiến thức cơ bản về lý luận và phương pháp TDTT	(1). Hiểu các khái niệm cơ bản về TDTT	10	90.91	1	9.09	0	0.00
		(2). Biết sử dụng các phương tiện GDTC	10	90.91	1	9.09	0	0.00
		(3). Hiểu các phương pháp và nguyên tắc GDTC	9	81.82	2	18.18	0	0.00
		(4). Biết khái niệm về các tổ chức thể lực và phương pháp tập luyện	9	81.82	2	18.18	0	0.00
2	Kiến thức cơ bản về Y học TDTT	(5). Biết được ảnh hưởng của tập luyện thể thao đến hệ thần kinh, hô hấp, tuần hoàn	10	90.91	1	9.09	0	0.00
		(6). Hiểu được các trạng thái sinh lý của cơ thể trong hoạt động TDTT (Trước, trong và sau vận động)	11	100.00	0	0.00	0	0.00
		(7). Biết được nguyên nhân, biện pháp phòng ngừa và biện pháp sơ cứu những chấn thương thường gặp, đặc biệt trong hoạt động tập luyện và thi đấu môn TTNC	9	81.82	2	18.18	0	0.00
3	Kiến thức cơ bản về môn thể thao chuyên ngành	(8). Đặc điểm của môn thể thao chuyên ngành	11	100.00	0	0.00	0	0.00
		(9). Ý nghĩa, vai trò của môn thể thao chuyên ngành với đời sống xã hội	10	90.91	1	9.09	0	0.00
		(10). Sơ lược lịch sử phát triển	9	81.82	1	9.09	0	9.09
4	Thể lực chung và thể lực chuyên môn	(11). Phát triển toàn diện thể lực chung theo tiêu chuẩn	11	100.00	0	0.00	0	0.00
		(12). Khắc phục hạn chế và phát huy tối đa thể lực chuyên môn theo sở trường	11	100.00	0	0.00	0	0.00
		(13). Biết các phương pháp tập luyện thể lực	10	90.91	1	9.09	0	0.00
5	Kỹ thuật cơ bản của môn thể thao chuyên ngành	(14). Hiểu được ý nghĩa và nguyên lý của các kỹ thuật cơ bản	11	100.00	0	0.00	0	0.00
		(15). Thực hiện tốt những kỹ thuật cơ bản	11	100.00	0	0.00	0	0.00
		(16). Thực hiện được một số kỹ thuật khó (nâng cao)	10	90.91	1	9.09	0	0.00
		(17). Biết được các phương pháp tập luyện kỹ thuật cơ bản	9	81.82	2	18.18	0	0.00
6	Chiến thuật của môn thể thao chuyên ngành	(18). Hiểu được những kiến thức cơ bản về chiến thuật của môn thể thao chuyên ngành	10	90.91	1	9.09	0	0.00
		(19). Vận dụng được kỹ thuật trong thực hiện các chiến thuật thi đấu cơ bản	11	100.00	0	0.00	0	0.00
		(20). Biết lựa chọn các hành động chiến thuật phù hợp trong thi đấu	10	90.91	1	9.09	0	0.00
7	Luật thi đấu	(21). Trang bị những hiểu biết cơ bản về luật thi đấu	11	100.00	0	0.00	0	0.00
		(22). Vận dụng luật để giải thích các tình huống trong thực tiễn thi đấu	9	81.82	2	18.18	0	0.00
8	Phương pháp trọng tài (cấp độ phong trào)	(23). Hiểu được quyền hạn và nhiệm vụ của trọng tài	10	90.91	1	9.09	0	0.00
		(24). Sử dụng đúng các ký hiệu và các thiết bị hỗ trợ trọng tài	10	90.91	1	9.09	0	0.00
		(25). Biết vận dụng luật để xử lý những tình huống trong thi đấu	9	81.82	2	18.18	0	0.00
9	Công tác tổ chức các hoạt động tập luyện và thi đấu của môn thể thao chuyên ngành ở cấp độ phong trào	(26). Biết xây dựng kế hoạch tập luyện cá nhân, nhóm	9	81.82	2	18.18	0	0.00
		(27). Biết xây dựng điều lệ giải thi đấu	10	90.91	1	9.09	0	0.00
		(28). Biết xếp lịch và tổng hợp kết quả thi đấu	9	81.82	2	18.18	0	0.00
		(29). Biết chuẩn bị cơ sở vật chất, sân bãi, dụng cụ tập luyện và thi đấu	9	81.82	2	18.18	0	0.00

Bảng 3. Ý kiến đánh giá của các cán bộ quản lý, chuyên gia về nội dung kiểm tra đánh giá trong chương trình môn học Bóng rổ ngành GDTC (n = 11)

TT	Nội dung đánh giá	Tiêu chí cụ thể	Đồng ý		Phân vân		Không đồng ý	
			n	%	n	%	n	%
1	Trình độ thể lực chung	Quy định về việc đánh giá, xếp loại thể lực HS, SV của Bộ GD-ĐT. Sử dụng 4/6 test gồm: Bật xa tại chỗ; Chạy 30m XPC; Chạy con thoi 4x10m; Chạy tùy sức 5 phút	11	100.00	0	0.00	0	0.00
2	Kỹ thuật và thể lực chuyên môn	Được xây dựng cụ thể ở từng học phần cụ thể	11	100.00	0	0.00	0	0.00
3	Năng lực tổ chức hoạt động tập luyện	Đánh giá thông qua khả năng xây dựng kế hoạch và nội dung tập luyện (theo thang điểm 10)	10	90.91	1	9.09	0	0.00
4	Năng lực tổ chức hoạt động thi đấu môn thể thao chuyên ngành	Khả năng soạn thảo điều lệ các giải thi đấu thể thao (thang điểm 10)	10	90.91	1	9.09	0	0.00
		Khả năng sắp xếp lịch thi đấu và tổng hợp kết quả thi đấu (thang điểm 10)	11	100.00	0	0.00	0	0.00
5	Năng lực trọng tài thi đấu môn thể thao chuyên ngành	Khả năng vận dụng luật và xử lý các tình huống nảy sinh (thang điểm 10)	11	100.00	0	0.00	0	0.00
		Tư thế tác phong điều khiển cuộc đấu trên sân (theo thang điểm 10)	11	100.00	0	0.00	0	0.00

vận dụng luật và xử lý các tình huống nảy sinh (thang điểm 10); Tư thế tác phong điều khiển trận đấu trên sân (theo thang điểm 10). Kết quả phỏng vấn các nội dung kiểm tra đánh giá được trình bày ở bảng 3.

Qua bảng 3 cho thấy: Các tiêu chí đánh giá trong chương trình môn học Bóng rổ đổi mới là phù hợp với thực tiễn, làm cơ sở cho việc xây dựng các nội dung kiểm tra đánh giá trong từng học phần cụ thể.

KẾT LUẬN

- Mục tiêu của chương trình gồm 3 mặt: Kiến thức (Kiến thức chung về và kiến thức cơ bản về môn thể thao chuyên ngành); Kỹ năng (thể lực, kỹ chiến thuật môn thể thao chuyên ngành, tham gia thi đấu ở các giải phong trào, tổ chức thi đấu và có khả năng làm trọng tài các giải đấu); Thái độ (Ý thức trong các hoạt động thể thao, trách nhiệm với cộng đồng).

- Thông qua nghiên cứu đã xác định, về khối lượng kiến thức trong nội dung chương trình môn học Bóng rổ đổi mới gồm 9 nội dung cơ bản cùng với 29 nội dung chi tiết và yêu cầu kèm theo là: Kiến thức cơ bản về Lý luận và phương pháp TDTT; Kiến thức cơ bản về Y học TDTT; Kiến thức cơ bản về môn thể thao chuyên ngành; Thể lực chung và thể lực chuyên môn; Kỹ thuật cơ bản của môn thể thao chuyên ngành; Chiến thuật của môn thể thao chuyên ngành; Luật thi đấu; phương pháp trọng tài (cấp độ phong trào); Công tác tổ chức các hoạt động tập luyện và thi đấu của môn thể thao chuyên ngành ở cấp độ phong trào.

- Tiêu chí đánh giá người học của chương trình môn học Bóng rổ ngành GDTC qua 5 mặt năng lực gồm: Trình độ thể lực chung; Kỹ thuật cơ bản và thể lực chuyên môn; Năng lực tổ chức hoạt động tập luyện; Năng lực tổ chức thi đấu môn thể thao chuyên ngành; Năng lực trọng tài thi đấu môn thể thao chuyên ngành.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban chấp hành TW Đảng cộng sản Việt Nam (2011), *Nghị quyết số 08-NQ/TW của ban Chấp hành TW, ngày 01 tháng 12 năm 2011 về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng tạo bước phát triển mạnh mẽ về Thể dục thể thao đến năm 2020.*

2. Bộ GD và ĐT, Hội nghị CDIO toàn quốc 2012, đào tạo đáp ứng nhu cầu xã hội và hội nhập quốc tế

3. Nghị quyết số 29-NQ/TW, Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng XHCN và hội nhập quốc tế, BCHTW, 2013

Nguồn bài báo: Bài báo được trích từ đề tài: “Ứng dụng và đánh giá hiệu quả chương trình môn học Bóng rổ đổi mới cho SV ngành GDTC Trường Đại học TDTT Bắc Ninh”. Nhiệm vụ khoa học cơ sở 2020, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh, nghiệm thu 26/11/2020. Chủ nhiệm đề tài: TS. Phạm Đức Toàn.

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 26/9/2020; ngày phản biện đánh giá: 11/10/2020; ngày chấp nhận đăng: 15/12/2020)